

ЩО МИ НАБУВАЄМО ЗАВДЯКИ БАТЬКУ?

Психологічне завдання батька - захист і визнання. Якщо батько готовий захистити малюка від галасливої тітки, великих хлопців чи злого собаки - це породить в ньому впевненість: «Світ на моєму боці. Я захищений». Згодом така людина буде сама відстоювати себе - з будь-якими людьми, які посягають на його межі. І мова зараз йде не стільки про фізичну самооборону, скільки про повагу своїх прав - наприклад, не робити того, що не хочеш. Присутність батька дуже важлива в житті дитини. На жаль, ми частіше зустрічаємося з тим, що батько номінально присутній, але не вибудовує ніяких емоційних відносин з дитиною. Батьки працюють. Вони дуже зайняті добуванням хліба насущного. І ... всіляко уникають емоційного контакту зі своїми дітьми. Але для дитини присутність у його житті батька так само важлива, як і матері. Як було сказано вище, без віри батька в свою дитину вона (дитина) не зможе відчувати свої права і мужність наполягати на них. У глибині душі вона залишається боязкою і переляканою, що мріє про те, щоб хтось сильніший захистив її.

Визнання - друге найважливіше завдання. Саме батько формує у дитини відчуття «Я зможу, у мене вийде». Визнання - це не щось особливе. Це всього лише рішення взяти дітей з собою на риболовлю (своєрідне посвячення в чоловічу компанію підвищує їх самоповагу), або погодитися відповісти на їхні запитання (визнання їх цінності), або підбадьорити, коли у них щось не виходить (допомагає їм відчувати віру в себе). З таких простих речей дитина здатна зробити висновок, що вона цінна, її поважають - а значить, її поважає весь світ. Проблеми починаються, якщо батько конкурує з дітьми, не роблячи знижку на вік; звинувачує, контролює, знецінює ... Поле конкуренції може бути саме різне - інтелект, наприклад. «Ану, скажи, скільки буде дев'ять на вісім»? - Запитує він у першокласника. Отримавши невірну відповідь, радісно називає правильну, всім своїм виглядом демонструючи, що саме він в сім'ї найрозумніший. Інше конкурентне поле - гра, спорт. Деякі батьки, не приховуючи зловтіхи, обіграють своїх нащадків, демонструючи в цій нерівній боротьбі свою перевагу. Як наші діти отримують душевні рани? ... Трапляється й так, що

як би дитина не старалася, щоб вона не робила, не може заслужити повагу батька. Добре вчиться - «Можеш краще», робить успіхи в спорті - «Ти ще не олімпійський чемпіон», намагається допомагати по дому - «Мало допомагаєш». Рана невизнання може потім боліти все життя. Навіть досягнувши великих успіхів на якомусь терені, така людина буде продовжувати чути тепер уже «внутрішнього» батька: «Ти недостатньо хороший»

Дитина може шукати визнання в інших людей - вчителів, приятелів, в подальшому - колег. Але невизнання батька завжди буде нагадувати зсередини, що все це - тимчасово. Потрібно щодня доводити, що ти гідний - цієї роботи, цього положення в суспільстві, цього кола. І навіть домігшись визнання, така людина в глибині душі чекає викриття - так говорить критикує і знецінюючий батько всередині нього. Людина, якій пощастило мати визнання його цінності батьком, не потребує щоденного доказу того, що він гідний поваги. Він поважає сам себе, не лізе зі шкіри геть, і не заглядає в чужі очі, сподіваючись розгледіти там інтерес до себе. І, на жаль, це величезна рідкість. Особливо важкі наслідки настають, якщо батько виявляє насильство - фізичне, емоційне, сексуальне. Тоді і світ, який отримує у спадок дитина - це дуже небезпечне місце, де сильний завжди правий і може зробити з тобою все, що захоче. Насильство батька небезпечно ще й тим, що, незважаючи ні на що, він залишається найважливішою фігурою, яка, в уявленні дитини, любить його. Так любов назавжди виявляється пов'язаною з насильством. Згодом він сам може проявляти насильство в коханні або, наприклад, створювати пари з людиною яка буде його пригнічувати. У його розумінні, або «картині світу», як кажуть психологи, якщо немає насильства, то немає і любові. Трагедія такої спадщини полягає ще й у тому, що невизнана і незахищена дитина не може психологічно вирости. Іншими словами, під оболонкою дорослого продовжує жити маленький хлопчик чи дівчинка, які як і раніше шукають захисту і визнання у архетипових носіїв влади та авторитету - держави, начальника, президента, Бога.

Що трапиться, якщо хлопчикам дозволять плакати? Коли хлопчики плачуть від образи, досади, втрати - вони (так само як і дівчатка) вчать проживати свій біль. На психологічному рівні це означає: «Так, зі мною сталася неприємність, і я маю право відгорювати своє нещастя». І тоді навіть сильна і трагічна подія починає втрачати свою силу. З'являється енергія для того щоб жити далі. Це психологічний закон, і нікому ще не вдавалося обійти його без втрат. Якщо хлопчик чи дівчинка, чоловік або жінка не дозволяють собі проживати свій біль і, найгірше, продовжують заперечувати його, то доведеться за це дорого заплатити. На приховування, утримання болю витрачається величезна кількість душевної енергії. Насильство над собою породжує багато злості, яку треба кудись дівати. Злість - це дуже сильна енергія, яка не може розсмоктатися сама по собою. Всі деструктивні моделі, описані вище, беруть свій початок в в так званому утриманні. Посудіть самі - звідки візьмуться у такої людини сили співчувати кому-небудь, хоча б і власній дитині? От і залишається тільки - працювати, тому що повинен, розслаблятися з пивом, тому що неможливо жити в постійній напрузі, і вихлюпувати емоції тільки на футбольному матчі. Прийняти хлопчика з його емоціями - значить забезпечити його душевне здоров'я і більш повноцінне доросле життя. Якщо його цінують, поважають - він також буде цінувати і поважати. І якщо йому не доводилося утримувати та придушувати свої почуття, він не буде вимагати цього і від своїх близьких. Тільки поважаючи себе, ми здатні проявити повагу до інших людей.

Хіба не цього ми всі хочемо?